

Правни факултет Универзитета у Београду расписује
позив за учешће на међународној конференцији:

125 ГОДИНА ОД ДОНОШЕЊА УСТАВА СРБИЈЕ ИЗ 1901. ГОДИНЕ

14-15. децембар 2026.

Ове године навршава се 125 година од доношења Устава Краљевине Србије из 1901. године, познатог и као Априлски или Октобарски устав. У нашој правној историографији њему није посвећено много пажње, будући да је кратко био на снази између две верзије Устава из 1888. године, од којег је био мање либералан, те је неретко сматран такорећи назадном епизодом српске уставности — као и због политичких околности прво смене династија у Србији, а затим и радикалне трансформације уставног уређења по оснивању Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Међутим, овим уставом су у српско уставно уређење унете многе значајне и интересантне промене. Можда најзначајније, први пут је уведен дводомни парламент, иако се о бикамерализму у Србији расправљало већ деценијама раније — а његово устројство ће потом донекле утицати и на Устав Краљевине Југославије из 1931. године. Значајно је поменути и да је прописао обавезно учешће великодостојника Српске православне цркве у саставу Сената, да је први српски устав тог периода који није предвидео установу Велике народне скупштине (коју ће потпуно напустити тек југословенска уставност), те да је први предвидео могућност да женско дете наследи српски престо. По ширини права која је давао грађанима, али и народном представништву, био је, заиста, мање либералан од Устава из 1888. године (враћеног на снагу 1903, уз мање измене), али уједно и либералнији од Устава из 1869. године, чији други период важења је непосредно претходио његовом доношењу, те се може сматрати покушајем налажења средњег решења између ова два модела.

Имајући све ово на уму, сматрамо да је потребно да се јубилеј 125-годишњице његовог доношења обележи једним научним скупом који би уз помоћ нових истраживања поново сагледао значај и квалитет Устава из 1901. године, као и његово место у уставној историји Србије и Европе. Охрабрујемо пријаве радова из следећих области:

1. **Правна (уставна) историја:** решења садржана у Уставу из 1901, ток његовог доношења, реакције на њега, пракса примене (и кршења) његових норми, његово место у српској уставној историји.
2. **Политичка и друштвена историја:** шире историјске и друштвене околности у Србији на прелазу из XIX у XX век, владавина краља Александра Обреновића, развој политичког живота у Србији, односи са другим државама у том периоду.
3. **Уставно право и правна теорија:** питања бикамерализма и устројства народног представништва у српској, југословенској и упоредној уставности, као и из теоријске перспективе.

Сажетак излагања (између 200 и 500 речи, са кључним речима), потребно је доставити на адресу ustav1901@ius.bg.ac.rs, најкасније до **10. октобра 2026. године**. Могуће је излагање било на српском или на великим светским језицима. Молимо учеснике да се приликом пријаве изјасне да ли ће на скупу излагати уживо или у хибридном (онлајн) формату. За сва питања се можете обратити на исту адресу.

Радове са скупа, који ће после рецензирања бити објављени у посебном тематском зборнику, потребно је доставити најкасније до 15. маја 2027. године.